

(٤٠١/١) (صحيح) [٣٣] - ١٢٨٦

وَعَنْ ثَوْبَانَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّ هَذَا السَّهْرَ جَهْدٌ وَثَقْلٌ فَإِذَا أَوْثَرَ أَحَدُكُمْ فَلْيَرْكَعْ رَكَعَتَيْنِ. فَإِنْ قَامَ مِنْ اللَّيْلِ وَإِلَّا كَانَتْ لَهُ". رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

1286. (33) [1/401-దృఢం]

సౌబాన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రాత్రి మేల్కొని ఉండటం చాలా కష్టం. మీలో ఎవరైనా విత్రి చదివితే, మరో రెండు రకాతులు చదువు కోవాలి. ఒకవేళ రాత్రి మేల్కొని తహజ్జుద్ చదువుకుంటే మంచిదే. లేకపోతే ఈ రెండు రకాతులు తహజ్జుద్ కు బదులు సరిపోతాయి. వాటివల్ల తహజ్జుద్ పుణ్యం లభిస్తుంది."³²² (ఇబ్నె మాజిహ్)

(٤٠١/١) (حسن) [٣٤] - ١٢٨٧

وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُصَلِّيهِمَا بَعْدَ الْوُضُوءِ هُوَ جَالِسٌ يَقْرَأُ فِيهِمَا (إِذَا زُلْزِلَتْ - ٩٩) (وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ - ١٠٩) رَوَاهُ أَحْمَدُ.

1287. (34) [1/401-ప్రామాణికం]

అబూ ఉమామ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) విత్రి తరువాత రెండు రకాతులు కూర్చొని చదివేవారు. అందులో సూరహ్ 'జిల్జిల్' (99), సూరహ్ కాఫిరాన్ (109) చదివేవారు. (అహ్మద్)

=====

٣٦ - بَابُ الْقُرْآنِ

36. దు'ఆయె ఖునూత్

ఈ పదం గురించి అనేక అర్థాలు ఉన్నాయి. దు'ఆ చేయడం, మానంగా ఉండటం, విధేయత చూపడం, నమా'జులో నిలబడటం, అల్లాహ్ ఆదేశం: "అల్లాహ్ ముందు నిశ్చయంగా నిలబడండి." మరోచోట, "ఆమె అల్లాహ్ విధేయురాలు." అన్నిటి కంటే ఉత్తమమైన నమా'జు ఖియామ్ దీర్ఘంగా ఉన్నదే. ఇక్కడ ఖునూత్ అంటే ప్రత్యేక దు'ఆ. దీన్ని విత్రి నమా'జులో లేదా ఫత్రీ నమా'జులో లేదా కష్టాల నుండి గట్టిక్కడానికి చదవడం జరుగుతుంది.

దు'ఆయె ఖునూత్ చదవటం తప్పనిసరి కాదు. కాని అభిలషనీయం. దీన్ని చివరి రకాతులో రుకూ'కు

322) వివరణ-1286: ఈ 'హదీసు'ద్వారా ఒకవేళ ఎవరైనా తహజ్జుద్ నమా'జుకు లేవలేకపోతే, విత్రి తరువాత రెండు రకాతులు చదువుకోవాలి. వాటివల్ల అతనికి తహజ్జుద్ పుణ్యం లభిస్తుంది.

ముందు, రుకూ' తర్వాత చదవవచ్చును. అయితే రుకూ' తర్వాత చదవడం ఉత్తమం.

అనన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), అబూ బకర్, 'ఉమర్ (ర) రుకూ' తర్వాత ఖునూత్ చదివేవారు, ప్రజలు రుకూ' పొందాలని.

'అవ్వామ్ బిన్ హమ్ జహ్ కథనం: నేను అబూ 'ఉస్మాన్ నహ్దీను ఉదయం ఖునూత్ గురించి అడిగాను. దానికి అతను, "రుకూ' తరువాత," అని అన్నాడు. 'ఎవరినుండి సేకరించారు,' అని అడిగాను. దానికి అతను, 'అబూ బకర్, 'ఉమర్, 'ఉస్మాన్ ల నుండి,' అని అన్నాడు.

ఇబ్నె సీరీస్ కథనం: 'ఉమర్ పరిపాలనా కాలంలో 'ఉబై (ర) ప్రజలకు తరావీహ్ నమా'జు చదివించేవారు. సగం రమదాన్ అయిన తరువాత రుకూ' తరువాత బిగ్గరగా ఖునూత్ చదివేవారు.

'అబ్దుర్రహ్మాన్ కథనం: 'అలీ (ర) విత్రిలో రుకూ' తర్వాత ఖునూత్ చదివేవారు. ఇబ్రాహీమ్ నఖ్షియా' కథనం: అన్ వద్ కోసం నేను ఖురఆన్ పట్టుకొని ఉండేవాణ్ణి. అతను అనా రోగ్యంగా ఉండేవారు. విత్రి మూడవ రకాత్ రుకూ' నుండి లేచిన తర్వాత ఖునూత్ చదివేవారు.

అస్వద్ కథనం: 'ఉమర్ (ర) విత్రిలో రుకూ'కు ముందు ఖునూత్ చదివేవారు. మరో ఉల్లేఖనంలో ఖిరాఅత్ తర్వాత రుకూ'కు ముందు ఖునూత్ చదివే వారని ఉంది.

'అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ షద్దాద్ కథనం: నేను 'ఉమర్, 'అలీ, అబూ మూసాల వెనుక నమా'జు చదివాను. వీరు ఉదయం నమా'జులో రుకూ'కు ముందు ఖునూత్ చదివారు.

'హుమైదీ కథనం: 'నేను అనన్ ను ఖునూత్ రుకూ'కు ముందా లేక తరువాతనా?' అని అడిగాను. దానికి అతను "మేము రుకూ'కు ముందు, రుకూ' తర్వాత కూడా చదివే వాళ్ళం. అయితే అస్వద్ రుకూ'కు ముందు ఖునూత్ చదివారు." అదేవిధంగా అహ్మద్ ను 'ఖునూత్ రుకూ'కు ముందా లేక తర్వాతనా?' అని, ఇంకా 'ఖునూత్ లో చేతులు ఎత్తాలా లేక ఎత్తకూడదా?' అని అడగటం జరిగింది. దానికి

అతను 'ఖునూత్ రుకూ' తర్వాత చదవాలి, ఖునూత్ లో చేతులు ఎత్తాలి, ఇది ప్రవక్త (స) 'హదీసు'కు అనుగుణంగా ఉంది. ప్రవక్త (స) ప్రతీ నమా'జులో ఈ విధంగా చేసేవారు,' అని అన్నారు. అబూ అయ్యూబ్ మరియు అబూ 'హసన్'మ మరియు ఇబ్నె అబీ హైబ అభిప్రాయం కూడా ఇదే.

المُفَصَّلُ الْاَوَّلُ

(۱۲۸۸ - [۱] (متفق عليه) (۴۰۲/۱)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَدْعُوَ عَلَى أَحَدٍ أَوْ يَدْعُوَ لِأَحَدٍ قَتَّتْ بَعْدَ الرُّكُوعِ قَرْمًا قَالِ إِذَا قَالَ: "سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ: اللَّهُمَّ أَنْجِ الْوَلِيدَ بْنَ الْوَلِيدِ وَسَلَمَةَ ابْنَ هِشَامٍ وَعِيَّاشَ بْنَ أَبِي رَيْغَةَ اللَّهُمَّ اشْدُدْ وَطَأَتَكَ عَلَى مُضَرَ وَاجْعَلْهَا سِنِينَ كَسِينِي يَوْسُفَ". يَجْهَرُ بِذَلِكَ وَكَانَ يَقُولُ فِي بَعْضِ صَلَاتِهِ: "اللَّهُمَّ الْعَنِ فُلَانًا وَفُلَانًا لِأَخْيَاءٍ مِنَ الْعَرَبِ حَتَّى أَنْزَلَ اللَّهُ: (لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ) ۳: (۱۲۸۸) الآيَةِ.

1288. (1) [1/402-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ఎవరినైనా శపించాలన్నా, ఎవరి గురించి అయినా ప్రార్థించాలనుకున్నా, రుకూ' తర్వాత ఖునూత్ చదివేవారు. ఒక్క సారి "సమిఅల్లాహు లిమన్ హమిదహ్" తరువాత ఇలా పలికే వారు, ఓ అల్లాహ్! వలీద్ బిన్ వలీద్కు, సలమహ్ బిన్ హిషామ్కు మరియు 'అయ్యూబ్ బిన్ రబీ'అ కు సాఫల్యం ప్రసాదించు. మరియు అవిశ్వాసుల నుండి రక్షించు, ఓ అల్లాహ్! నీవు ము'దర్ తెగవారిపై నీ శిక్షను అవతరింపజేయి, యూసుఫ్ (అ) కాలం నాటి కరువు వంటిది వారిపై అవతరింపజేయి." ఈ దు'ఆను బిగ్గరగా చదివేవారు. కొన్ని నమా'జుల్లో, "ఓ అల్లాహ్! అరబ్బుల్లోని ఫలానా తెగల్లోని ఫలానా వ్యక్తులపై నీ శాపాన్ని అవతరింపజేయి," అని ప్రార్థించే వారు. చివరికి అల్లాహ్ "నీ అధీనంలో ఏమీ లేదు" అనే ఆయతు అవతరింపజేశాడు.³²³ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

323) వివరణ-1288: మక్కహ్ అవిశ్వాసులు కొందరు ముస్లిములను పట్టుకొని బంధించారు. వారిని అనేక విధాలుగా హింసించే వారు. వారిలో 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ సోదరులు వలీద్ బిన్ వలీద్, సలమహ్ బిన్ హిషామ్,

'అయ్యూబ్ బిన్ అబీ రబీ'అ మొదలైన వారున్నారు. వలీద్ బిన్ వలీద్ బద్ర్ యుద్ధంలో ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా అవిశ్వాసులతో కలసి యుద్ధం చేయటానికి బయలుదేరారు. ఓడిపోయి అబ్దుల్లాహ్ బిన్ జహష్కు పట్టుబడ్డారు. సోదరు లిద్దరూ ఖాలిద్ బిన్ వలీద్, హిషామ్ బిన్ వలీద్ విడిపించడానికి వచ్చారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ జహష్ 4 వేలు పరిహారం కోరారు. 'ఖాలిద్ ఇంతపద్ధ మొత్తాన్ని ఇవ్వటానికి అభ్యంతరం తెలిపారు. దానికి హిషామ్, "నీకేం అవసరం, నీవు అతని సోదరుడివి కావు కదా. ఒకవేళ 'అబ్దుల్లాహ్ అంతకంటే ఎక్కువ అడిగినా ఇచ్చి విడిపించవలసిందే," అని అన్నారు. మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "ప్రవక్త (స) అతన్ని విడిపించటానికి ధనానికి బదులు అతని తండ్రిగారి కవచం, కరవాలం కోరారు. చేసిది లేక ఇవ్వవలసి వచ్చింది. ఆ తర్వాత సోదరుల వెంట ఇంటికి బయలుదేరారు. జు'ల్హులైహ్ చేరిన తర్వాత పారిపోయి ప్రవక్త (స) వద్దకువెళ్ళి ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ఆ తరువాత సోదరులతో కలిస్తే, వారు, 'నీకు ఇస్లామ్ స్వీకరించాలనే ఉంటే పరిహారం ఇవ్వక ముందు ఎందుకు స్వీకరించలేదు. అనవ సరంగా తండ్రిగారి ఆయుధాలు ఇవ్వటం జరిగింది,' అని చీవాట్లు పెట్టారు. దానికి అతను "నేను కూడా మా తెగ వారిలా పరిహారం చెల్లించి విడుదల అవ్వాలని కోరుకున్నాను. ఎందుకంటే మక్కహ్ ఖురైషులు, 'వలీద్ భయంతో ఇస్లామ్ స్వీకరించాడు' అని అనకూడదని," అని అన్నారు. ఇస్లామ్ స్వీకరించిన తర్వాత మక్కా తిరిగి వచ్చారు. దారిలో సోదరులు ఏమీ అనలేదు. కానీ మక్కహ్ చేరిన తర్వాత ఇతరుల్లా అతన్ని కూడా బంధించారు. ఈ విధంగా చెరసాల లో కొన్ని రోజులు గడిపారు. చాలా రోజుల వరకు హింసలు భరిస్తూ ఉన్నారు. ఒకరోజు అవకాశం చూసి పారి పోయారు. తిన్నగా మదీనహ్ చేరుకున్నారు. ప్రవక్త (స) అయ్యూబ్ మరియు సలమహ్ పరిస్థితిని గురించి అడిగారు. 'వారిని హింసిస్తున్నాడు, ఒక కళ్ళింటి ఇద్దరి కాళ్ళు బంధించారు,' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) నీవు తిరిగి వెళ్ళు, అక్కడి ఇసుప పనివాడు ఇస్లామ్ స్వీకరించాడు. వాడి దగ్గర ఉండు, సమయం చూసి, రహస్యంగా 'అయ్యూబ్ మరియు సలమహ్ వద్దకు వెళ్ళి వారితో, నేను ప్రవక్త (స) పంపిన మనిషిని, నా వెంట రండి మరియు సలమహ్ ను కలసి వారికి ప్రవక్త (స)

సలమహ్ బిన్ హిషామ్ (ర)

ఇస్లామ్ ప్రారంభంలో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. హిజ్రత్ చేసి హబ్షా వెళ్ళారు. కాని కొన్నిరోజుల తర్వాత మక్కహ్ ప్రజలు ఇస్లామ్ స్వీకరించారనే తప్పుడు ప్రచారం విని ఇతర ముస్లిములతో సహా తిరిగి వచ్చారు. ఈ విషయం తెలిసిన తర్వాత మిగిలిన వారు తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. కాని ఇతన్ని మాత్రం అబూ జహల్ వెళ్ళనివ్వలేదు. అనేక విధాలుగా హింసించసాగాడు. అన్న పానీయాలు ఇవ్వకుండా ఆకలికి గురిచేశాడు. హింసించడం ప్రారంభించాడు. ఎంత హింసించినా అతను మాత్రం తన విశ్వాసాన్ని వదలలేదు. అతనిది చాలా దృఢమైన విశ్వాసం. అందువల్ల వాడి ప్రయత్నాలన్నీ వృథా అయ్యాయి. అతనికి సహాయం చేయ డానికి కూడా అప్పటికి ఇంకా ఇస్లామ్ అంత బలం పుంజుకో లేదు. అయితే ప్రవక్త (స) నమా'జు తర్వాత సలమహ్ మరియు అతని మిత్రుల కోసం ఓ అల్లాహ్ వలీద్ బిన్ వలీద్, సలమహ్ బిన్ హిషామ్ మరియు అయ్యాష్ బిన్ అబీ రబీ'అలను అవిశ్వాసుల ఆగడాల నుండి కాపాడు అని దు'ఆ చేసేవారు. (అసదుల్ గాబహ్)

'అయ్యాష్ బిన్ అబీ రబీ'అ (ర)

అబూజహల్ వంటి నీచుడి నోదరుడు, మిత్రుడు. కాని అతని హృదయం పరిశుద్ధతతో సత్తాన్ని స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా ఉంది. అనంతరం ఇస్లామ్ ప్రారంభకాలంలోనే అంటే ప్రవక్త (స) అరీఖమ్ ఇంటిలోకి రాక ముందు ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. రెండవ సారి తన భార్యతో సహా హబ్షా వైపు హిజ్రత్ చేశారు. అక్కడ ఒక కొడుకు 'అబ్దుల్లాహ్ జన్మించాడు. హబ్షా నుండి మక్కహ్ వచ్చారు. మళ్ళీ మక్కహ్ నుండి 'ఉమర్ (ర) వెంట మదీనహ్ హిజ్రత్ చేశారు.

సందేశం ఇచ్చారు. వారిద్దరూ అతని వెంట బయలు దేరారు. ఖురైషులకు ఈ విషయం తెలిసిపోయింది. 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ కొంత మందిని తీసుకొని వెంటపడ్డారు. కాని ఫలితం లభించ లేదు. ఈ బృందం క్షేమంగా మదీనహ్ చేరుకుంది. (ఇబ్నె స'అద్/ 4, సీరతుస్స హబ్షా/2)

హింసలు, పరీక్షలు: ఇతరులను ఇస్లామ్ కు వ్యతిరేకంగా ప్రేరేపించే అబూ జహల్ తనకన్నా బలహీనులను అనేక విధాలుగా హింసించేవాడు. అటువంటివాడు తన నోదరుడు ఇస్లామ్ స్వీకరిస్తే ఎలా సహించగలడు. అతన్ని వెదుకుతూ మక్కహ్ నుండి మదీనహ్ వచ్చాడు. తన నోదరుడు 'అయ్యాష్ తో తల్లి నీ గురించి చాలా చింతిస్తుంది. నువ్వు రానంత వరకు తలకు నూనె రాసుకోనని, నీడలో కూర్చోనని ప్రమాణం చేసిందని చెప్పాడు. 'అయ్యాష్ అది విని తల్లి ప్రేమలో అబూ జహల్ వెంట మక్కహ్ తిరిగి వెళ్ళారు. అక్కడకు చేరిన తర్వాత అబూజహల్ అతన్ని బంధించాడు. చాలాకాలం వరకు చెరసాలలో ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) ఇతరులతో పాటు ఇతని గురించి కూడా ప్రార్థించేవారు. 'అయ్యాష్ తో పాటు మరో వ్యక్తి కూడా ఉండి వారు. అతని నేరం కూడా ఇదే. అతను తప్పించు కొని పారిపోయి వలీద్, 'అయ్యాష్ పడుతున్న కష్టాలు ప్రవక్త(స)కు తెలియపరిచారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని 'అయ్యాష్ మరియు సలమహ్ లను విడిపించడానికి తిరిగి వెళ్ళుచున్నారు. అనంతరం అతన్ని మక్కా వెళ్ళి విడిపించి తీసుకువచ్చాడు. ప్రవక్త (స) వీరి గురించి చేసిన దు'ఆ ఫలితమిది. ఈ ముగ్గురూ బయట పడ్డారు.

ఈ 'హదీసు'లో అవిశ్వాసులను శపించటం గురించి ఉంది. అవిశ్వాసుల హింసలవల్ల వారిని కరువు కాటకాలకు గురిచేయ వలసిందిగా శపించడం జరిగింది. ఈ శాపం కూడా స్వీకరించబడింది. 7 సంవత్సరాల వరకు కరువు కాటకాలకు గురిచేయ బడ్డారు. ఆకలి చావులు సంభవించాయి. ఆకలివల్ల మరణించిన జంతువులను, దుమ్ములను తిన సాగారు. అబూ 'సుఫియాన్ వచ్చి, కరువుకాటకాలు ఎత్తివేయమని దైవాన్ని ప్రార్థించమని ప్రార్థయిపడ్డాడు. ప్రవక్త (స) జాలిపడి అల్లాహ్ ను ప్రార్థించారు. కరువు కాటకాలు దూరమయ్యాయి. కాని అవిశ్వాసులు మాత్రం తమ హింసలను మానలేదు.

ప్రవక్త (స) విశ్వకారుణ్యమూర్తి. ఒకరి గురించి ప్రార్థించడం గానీ, ఒకరిని శపించడంగాని అతనికి తగదు. అల్లాహ్ కోరిందే జరుగుతుంది. ఎందుకంటే ఆయనే యజమాని, అధికారి, తాను కోరినవారిని

క్షమించి ఇస్లామ్ భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడు. తాను కోరిన వారికి అవిశ్వాసానికి గురిచేస్తాడు. సన్మార్గం చూపడం, వక్తమార్గానికి గురిచేయడం ఆయన చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స) కేవలం హెచ్చరించే వారు, సందేశహరులు మాత్రమే.

ఈ 'హదీసు' ద్వారా అవసరం ఉన్నప్పుడు 5 సమాజుల్లో దు'ఆయే ఖునూత్ చదవడం అభిలషణీయమని తెలిసింది.

(٤٠٢/١) (متفق عليه) [٢] - ١٢٨٩

وَعَنْ عَاصِمٍ الْأَحْوَلِ قَالَ: سَأَلْتُ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ عَنِ الْقَوْتِ فِي الصَّلَاةِ كَانَ قَبْلَ الرُّكُوعِ أَوْ بَعْدَهُ؟ قَالَ: قَبْلَهُ إِنَّمَا قَتَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَ الرُّكُوعِ شَهْرًا إِنَّهُ كَانَ يَبْعَثُ أَنَسًا يَقَالُ لَهُمُ الْفَرَاءُ سَبْعُونَ رَجُلًا فَأَصْبَحُوا فَقَتَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَ الرُّكُوعِ شَهْرًا يَدْعُو عَلَيْهِمْ.

1289. (2) [1/402-ఏకీభవితం]

'ఆసిమ్ బిన్ అహ్మద్ (ర) కథనం: 'ఆసిమ్ బిన్ అహ్మద్ (ర) కథనం: నేను అనస్ బిన్ మాలిక్‌ను దు'ఆయే ఖునూత్ గురించి అడిగాను. అంటే 'రుకూ'కు ముందు చదవాలా లేక రుకూ' తరువాతనా?' అని. దానికి అనస్ (ర) సమాధాన మిస్తూ రుకూ'కు ముందు అని, ప్రవక్త (స) నెల రోజుల వరకు రుకూ' తర్వాత దు'ఆయే ఖునూత్ చదవారని, దానికి కారణం ఏమిటంటే ప్రవక్త (స) కొంత మంది ఖారీలను, 'హఫిజ్ లను సందేశప్రచారానికి పంపారు. వారు సుమారు 70 మంది ఉంటారు. శత్రువులు వారిని హతమార్చారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) నెలరోజుల వరకు రుకూ' తర్వాత శత్రువులను శపిస్తూ ఉన్నారు.³²⁴(బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

324) వివరణ-1289: దు'ఆయే ఖునూత్ రుకూ'కు ముందు, తరువాత రెండు విధాలుగా చదవవచ్చును. అయితే రుకూ' తర్వాత చదవడం ఉత్తమం. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స) నెల రోజుల వరకు రుకూ' తర్వాత దు'ఆయే ఖునూత్ చదివారు. ఆ తరువాత నెలరోజుల వరకు దు'ఆయే ఖునూత్ చదవలేదు. అబూ హురైరహ్ దానికి కారణం అడిగితే ప్రవక్త (స) 'ఇప్పుడు దాని అవసరం లేదు' అని అన్నారు.

సంఘటన: ఇది బీర మా'ఠానా సంఘటన. 4వ హిజ్రీలో 'సఫర్ నెలలో సంభవించింది. అబూ బర్రా' బిన్ 'ఆమిర్

బిన్ మాలిక్ ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చాడు. ప్రవక్త (స) అతనికి ఇస్లామ్ వైపు ఆహ్వానించారు. కాని అతడు ఇస్లామ్ స్వీకరించలేదు. ఇస్లామ్ పట్ల విమర్శించనూ లేదు. అయితే, 'ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ మీరు మీ సేవకులను పంపితే వారు వచ్చి ఇస్లామ్ గురించి ప్రచారం చేస్తే, అక్కడి ప్రజలు తప్పుకుండా ఇస్లామ్ స్వీకరిస్తారు' అని అన్నాడు. ప్రవక్త(స) 'వీరవల్ల ముప్పు పొంచి ఉందని' అన్నారు. దానికి అబూ బర్రా', 'మేము మా రక్షణలో తీసుకుంటాము. మేము బాధ్యత తీసుకుంటాం' అని అన్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) మున్జిర్ బిన్ అమ్రూ నాయకత్వంలో అతని వెంట 'హరీస్ ఇబ్నూ'స్సమద్, 'హరామ్ బిన్ మలీహాన్, ఉర్వ బిన్ అస్మా, నాఫ్ బిన్ బదీల్, 'ఆమిర్ బిన్ ఘుహైరహ్ మొదలైన వారిని పంపారు. ఒక ఉత్తరం కూడా బనూ 'ఆమిర్ నాయకు డైన 'ఆమిర్ బిన్ తుఫైల్ కు పంపారు. అందులో ఇస్లామ్ సందేశాన్ని పేర్కొన్నారు. వీరందరూ మదీనహ్ నుండి బయలు దేరి బీర మా'ఠాన చేరారు. ఇద్దరు వ్యక్తులు 'ఉమర్ బిన్ 'ఉమయ్య, మున్జిర్ బిన్ 'ఉమర్ అందరి ఒంటలను తీసుకొని మేపడానికి తీసుకువెళ్ళారు. 'హరామ్ (ర) తన వెంట ఇద్దరు వ్యక్తులను తీసుకొని 'ఆమిర్ బిన్ తుఫైల్ వద్దకు ప్రవక్త (స) ఉత్తరం తీసుకొని వెళ్ళారు.

అక్కడకు చేరిన తర్వాత 'హరామ్ తన ఇద్దరు మిత్రులతో, మీరు ఇక్కడే ఉండండి, నేను వెళతాను, నాతో ఏదైనా మోసం జరిగకపోతే మీరూ రండి, లేకపోతే ఇక్కడి నుండే తిరిగి వెళ్ళి పోండి. ముగ్గురుకీ బదులు ఒక్కరు చంపబడటం మంచిది. 'ఆమిర్ బిన్ తుఫైల్, ఆమిర్ బిన్ మాలిక్ సోదరుని కొడుకు తన వెంట వీరిని తీసుకొని వచ్చాడు. వాడి హృదయంలో ఇస్లామ్ మరియు ముస్లిముల పట్ల శతృత్వం ఉండేది. 'హరామ్ (ర) ప్రవక్త (స) ఉత్తరం అతనికి ఇచ్చారు. వాడు ఆగ్రహంతో ఆ ఉత్తరం చదవనూ లేదు, పైగా 'హరామ్ ను బల్లెంతో ఒక్కవేటు వేశాడు. 'హరామ్ (ర) "క'అబహ్ ప్రభువు సాక్షి! నేను సాఫల్యం పొందాను," అని వీరమరణం పొందారు. రాయబారిని చంపి చాలా పెద్ద పొరపాటు చేశాడు. ఇంకా తన చిన్నాన్న తీసుకువచ్చిన వారిని చంపాడు. అతన్ని చంపిన తర్వాత తన జాతి వారిని సమీకరించి ముస్లిముల్లో ఎవ్వరినీ వదలకూడదని ప్రేరేపించాడు. కాని వారు అబూల్ బర్రా' శరణు ఇచ్చినందువల్ల సంశయంలో

రెండవ విభాగం الْفَصْلُ الثَّانِي

(٤٠٣/١) (حسن) [٣] - ١٢٩٠

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَتَتِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَهْرًا مُتَتَابِعًا فِي الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ وَالْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ وَصَلَاةِ الصُّبْحِ. إِذَا قَالَ: "سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ" مِنْ الرَّكْعَةِ الْآخِرَةِ يَدْعُو عَلَى أَخِيَاءٍ مِنْ بَنِي سُلَيْمٍ: عَلَى رِعْلٍ وَذُكْرَانٍ وَعَصِيٍّ وَيَوْمَهُنَّ مِنْ خَلْفِهِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

పడ్డారు. కాని వాడు చుట్టు ప్రక్కల వారిని సమీకరించి చాలా పెద్ద సైన్యంతో ఆ 70 మంది అనుచరులపై దాడి చేశాడు. నలువైపుల నుండి చుట్టుముట్టి చంపివేశారు. కేవలం క'అల్ బిన్ మాలిక్ బిన్ 'జైద్ ప్రాణంతో బయట పడ్డారు. మున్'జిర్ మరియు 'ఉమర్ ఆకాశం వైపు చూస్తే డేగలు తిరుగుతున్నాయి. వీరిద్దరూ ఏదో సంఘటన జరిగింది అని తిరిగివచ్చారు. వచ్చి చూస్తే అందరూ నేలకొరిగి ఉన్నారు. రక్తంతో నిండిన కరవా లాలతో శత్రువులు శవాలపై నుండి తిరుగుతూ ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితి చూచి ఇద్దరూ సంప్రదించి, 'ఉమర్ బిన్ 'ఉమయ్య, 'పదండి, తిరిగి వెళ్ళి ప్రవక్త (స)కు తెలియజేద్దాం,' అని అన్నారు. కాని మున్'జిర్, 'వార్త ఎలాగైనా చేరిపోతుంది. కాని నా హృదయం వీరమరణాన్ని వదలడానికి ఒప్పుకోవటం లేదు. మన మిత్రులు పడుకున్నారు. ముందుకు పదండి, మిత్రుల్లో చేరి పోండి,' అని అన్నారు. అనంతరం ఇద్దరూ ముందడుగు వేసి శత్రువులతో పోరాడారు. మున్'జిర్ వీరమరణం పొందారు. ఇబ్ని 'ఉబయ్య పట్టుబడ్డారు. కాని 'ఆమిర్ తల్లి ఒక బానిసను విడుదలచేస్తానని మొక్కుకున్నందు వల్ల 'ఆమిర్ అతన్ని విడుదల చేసివేశాడు. వీరిలో అబూ బకర్ (ర) సేవకుడు 'ఆమిర్ బిన్ పుహైరహ్ కూడా ఉన్నారు. అతన్ని చంపిన జబ్బార్ బిన్ సలమహ్, "నేను అతన్ని బల్లెంతో పొడిచి చంపాను. అప్పు డతను అల్లాహ్ సాక్షి! నేను సాఫల్యం పొందాను" అని అనటం, ఆ తరువాత అతని శవం ఆకాశం వైపు ఎగురుతూ వెళ్ళడం నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఆ తరువాత నేను ప్రజలను "నేను పొడిచి, అతను చనిపోయారు కాని నేను సాఫల్యం పొందాను" అని అన్నారు. 'దాని అర్థం ఏమిటంటే, అది స్వర్గశుభ వార్త' అని అన్నారు. అది విన్న నేను ఇస్లామ్ స్వీకరించాను. ఇస్లామ్ గర్వించదగ్గ వారు వీరే. ఇస్లామ్ కోసం వీరు తమ ప్రాణాన్ని నీటిలా ధారపోసి తమ ప్రాణాలు త్యాగం చేసి వీరమరణం పొందారు.

1290. (3) [1/403-ప్రామాణికం]

ఇబ్ను 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నెల రోజుల వరకు నిరంతరంగా ఐదు పూటల నమా'జుల్లో, 'సమి'అ అల్లాహ్ లిమన్ 'హమిదహ్' తరువాత చివరి రకాతులో దు'ఆయె ఖునూత్ చదివేవారు. బిన్ 'సుల్తైమకు చెందిన కొన్ని తెగలు ర'అల్, 'జక్వాన్, ఉసయ్యలను శపించేవారు. దీనిపై వెనుక నున్న ముఖ్బదీలు ఆమీన్ అనిఅనేవారు.³²⁵(అబూ దావూద్)

(٤٠٣/١) (صحيح) [٤] - ١٢٩١

وَعَنْ أَنَسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَتَتِ شَهْرًا ثُمَّ تَرَكَهُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتَّيَّمِيُّ.

1291. (4) [1/403-దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నెలరోజుల వరకు దు'ఆయె ఖునూత్ చదివారు. ఆ తరువాత ఆపి వేశారు. (అబూ దావూద్, నసాయి)

(٤٠٣/١) (صحيح) [٥] - ١٢٩٢

وَعَنْ أَبِي مَالِكٍ الْأَشْجَعِيِّ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي: يَا أَبَتَ إِنَّكَ قَدْ صَلَّيْتَ خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبِي بَكَرٍ وَعُمَرُ وَعُثْمَانُ وَعَلِيٌّ هَهُنَا بِالْكَوْفَةِ نَحْوًا مِنْ خَمْسِ سِنِينَ أَكَانُوا يَقْتَنُونَ؟ قَالَ: أَيُّ بَنِي مُحَدَّتٍ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالتَّيَّمِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ.

1292. (5) [1/403-దృఢం]

అబూ మాలిక్ అష్జ'యూ (ర) కథనం: నేను మా తండ్రి గారిని, 'తమరు ప్రవక్త (స) వెనుక, అబూ బకర్, 'ఉమర్, 'ఉస్మాన్, 'అలీల వెనుక నమా'జు చదివారా?' అని అడిగాను. దానికి 'అవును, అన్నారు. నేను, 'కూఫాలో 50 సంవత్సరాలు ఇంచుమించు వీళ్ళు ఖునూత్ చదివేవారా?' అని అడిగాను. దానికి మాతండ్రి గారు, 'కుమారా! ఇది బిద్'అత్ (కల్పితం) అని అన్నారు.³²⁶ (తిర్మిజి, నసాయి, ఇబ్నిమాజహ్)

325) వివరణ-1290: అంటే అవసరమైతే ఐదు పూటల నమా'జుల్లో చివరి రకాతులో ఖునూత నాజిల్హా చదవడం అబిలషణ్ణియం.

326) వివరణ-1292: పై 'హదీసు'ల ద్వారా ఖునూత్ చదవ వచ్చని నిరూపించబడింది. ఈ 'హదీసు' ద్వారా ఖునూత్ చదవటం బిద్'అత్ అని ఉంది. అంటే విత్తీలో ఎల్లప్పుడూ చదవవచ్చును. ఐదు పూటల నమా'జుల్లో అవసరం ఉంటే చదవాలి. అనవసరంగా చదవరాదు.

المُؤَدَّبُ فِي الْبَاقِي

(٤٠٤/١) [٦] - ١٢٩٣

عَنِ الْحَسَنِ: أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ جَمَعَ النَّاسَ عَلَى أَبِي بَنٍ كَعْبٍ فَكَانَ يَصَلِّيْ بِهْمَ عَشْرِينَ لَيْلَةً وَلَا يَنْقُتُ بِهِمْ إِلَّا فِي النَّصَفِ الْبَاقِي فَإِذَا كَانَتْ الْعَشْرُ الْأَوَاخِرُ تَخَلَّفَ فَصَلَّى فِي بَيْتِهِ فَكَانُوا يَقُولُونَ: أَبَقَ أَبِي. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

1293. (6) [1/404-బలహీనం]

'హసన్ కథనం: 'ఉమర్ (ర) ప్రజలను ఉబయ్ బిన్ క'అబ్ వెనుక నమా'జు చదవడానికి ఒకచోట చేర్చారు. ఉబయ్ బిన్ క'అబ్ 20 రోజులవరకు రమ'దాన్ లో నమా'జు చదివించారు. రాత్రి చివరి భాగంలో దు'ఆయ్ ఖునూత్ చదివారు. రమ'దాన్ చివరి దశకం ప్రారంభం కాగానే సామూహికంగా తరావీహ్ చదవటం మానేసే వారు. తమ ఇళ్ళల్లో ఒంటరిగా నమా'జు చదువుకునే వారు. ప్రజలు ఉబయ్ పారిపోయాడు' అని అనేవారు. (అబూ దావూద్)

(٤٠٤/١) (صحيح) [٧] - ١٢٩٤

وَسُئِلَ أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ عَنِ الْقَوَاتِ فَقَالَ: قَتَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَ الرُّكُوعِ. وَفِي رَوَاةٍ: قَبْلَ الرُّكُوعِ وَبَعْدَهُ. رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ.

1294. (7) [1/404-ద్వడం]

మరో ఉల్లేఖనంలో అనస్ ను ఖునూత్ గురించి అడగటం జరిగింది. దానికి అతను(ర), సమాధానం ఇస్తూ ప్రవక్త (స) రుకూ'కు ముందు, తరువాత కూడా దు'ఆయ్ ఖునూత్ చదివారు' అని అన్నారు. ³²⁷ (ఇబ్నె మాజహ్)

=====

అయితే కష్టాల్లో, ఆపదల్లో చదవవచ్చును. ఇంతకు ముందు దీన్ని గురించి పేర్కొనడం జరిగింది.

327) వివరణ-1294: ప్రజలు రమ'దాన్ లో తరావీహ్ నమా'జు ఇద్దరు లేదా ఒక్కరు, లేదా నలుగురు కలసి చదివేవారు. ఉమర్ అది చూసి అందరినీ ఒకే ఇమాము వెనుక చేసివేశారు. ఉబయ్ బిన్ క'అబ్ 20 రోజుల వరకు చదివించారు. చివరి 10 రోజులు ఇంట్లో చదువు కున్నారు. దు'ఆయ్ ఖునూత్ రమ'దాన్ లో, చివరి రమ'దాన్ లో చదివేవారు. ఇది అతని అభిప్రాయం. రమ'దాన్ లో ఇతర దినాల్లో విత్తల్లో దు'ఆయ్ ఖునూత్ చదవటం అభిలషణియం. ఈ 'హదీసు' ద్వారా దు'ఆయ్ ఖునూత్ రుకూ'కు ముందు, తరువాత చదవవచ్చని తెలిసింది.

٣٧ - بَابُ قِيَامِ شَهْرِ رَمَضَانَ

37. రమ'దాన్ లో తరావీహ్ నమా'జు

المُؤَدَّبُ فِي الْبَاقِي

(٤٠٥/١) [١] - ١٢٩٥

عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اتَّخَذَ حُجْرَةً فِي الْمَسْجِدِ مِنْ خَصِيرٍ فَصَلَّى فِيهَا لَيْلَالِي حَتَّى اجْتَمَعَ عَلَيْهِ نَاسٌ ثُمَّ قَفَدُوا صَوْتَهُ لَيْلَةً وَظَنُّوا أَنَّهُ قَدْ نَامَ فَجَعَلَ بَعْضُهُمْ يَتَخَنَّحُ لِيُخْرِجَ إِلَيْهِمْ. فَقَالَ: مَا زَالَ بِكُمْ الَّذِي رَأَيْتُمْ مِنْ صَنِيعِكُمْ حَتَّى خَشِيتُ أَنْ يُكْتَبَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ كُتِبَ عَلَيْكُمْ مَا قُتِلْتُمْ بِهِ. فَصَلُّوا أَيُّهَا النَّاسُ فِي بُيُوتِكُمْ فَإِنَّ أَفْضَلَ صَلَاةِ الْمَرْءِ فِي بَيْتِهِ إِلَّا الصَّلَاةَ الْمَكْنُوبَةَ.

1295. (1) [1/405-ఏకీభవితం]

'జైద్ బిన్ సాబిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మస్జిద్ లో చావతో ఒక గదిలా చేసుకున్నారు. అందులో కొన్ని రాత్రులు నమా'జు చదివారు. అది చూచి చాలామంది చేరారు. ఈ కారణంగా ప్రవక్త (స) ఆ గదిలో నఫిల్ నమా'జు చదవడం మానివేశారు. ప్రజలు రాత్రి ప్రవక్త (స) శబ్దాన్ని వినలేదు, ప్రవక్త (స) పడుకున్నారని, ప్రవక్త (స)ను లేపటానికి దగ్గరవ సాగారు. బయటకు వచ్చి నమా'జు చదివిస్తారని. ప్రవక్త (స), 'నఫిల్ నమా'జు పట్ల మీ ఆసక్తిని నేను చూస్తున్నాను. ఒకవేళ మీరు ఇంత ఆసక్తికరంగా ఆచరిస్తే, మీపై విధించబడవచ్చు. మీపై విధిస్తే మీరు దాన్ని నిర్వహించ లేరు. అందువల్ల ఓ ప్రజలారా! ఈ నఫిల్ నమా'జును ఇళ్ళల్లో చదువుకోండి. ఎందుకంటే నఫిల్ నమా'జులు ఇంట్లో చదవడమే ఉత్తమం. అధిక పుణ్యం లభిస్తుంది. విధి నమా'జులను మస్జిద్ లో ఆచరించడం ఉత్తమం అని ప్రవచించారు.' (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(٤٠٥/١) (صحيح) [٢] - ١٢٩٦

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُرْعَبُ فِي قِيَامِ رَمَضَانَ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَأْمُرَهُمْ فِيهِ بِعَزِيمَةٍ فَيَقُولُ: "مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ. فَتَوَفَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْأَمْرُ عَلَى ذَلِكَ ثُمَّ كَانَ الْأَمْرُ عَلَى ذَلِكَ فِي خِلَافَةِ أَبِي بَكْرٍ وَصَدْرًا مِنْ خِلَافَةِ عُمَرَ عَلَى ذَلِكَ." رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1296. (2) [1/405-ద్వడం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) రమ'దాన్ లో ప్రజలను, ఆరాధించమని ప్రోత్సహించేవారు. ఇంకా రమ'దాన్ లో విశ్వాసంతో చిత్తశుద్ధితో రాత్రిపూట నఫిల్ నమా'జు (తహజ్జుద్ తరావీహ్) ఆచరిస్తే అతని అంతకు